

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1872, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 9, angående skyldighet för staten att bestrida de kostnader i fattigvårdshänseende, som kunna erfordras för sådan svensk medborgare, hvilken öfver ett år vistats i Norge.

Herr *A. W. Westerdal* har uti en i Andra Kammarerna väckt motion, N:o 25, föreslagit, att en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte beslutas, innefattande begäran, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga sådana åtgärder att, derest fattigvårdslagstiftningen i Norge icke skulle kunna så ordnas, att norsk kommun blefve ålagd sjelf bestrida de kostnader i fattigvårdshänseende, som möjligen uppkomma efter det svensk medborgare öfver ett år vistats i Norge, svenska staten då måtte lemna denna ersättning.

Såsom skäl för sin framställning har motionären anført, att inom åtskilliga provinser, företrädesvis de, som gränsa intill Norge, allmän klagan förspörjes öfver de dryga ersättningsanspråk, som från norska kommuner framställas mot svenska för lemnad sjuk- och fattigvård åt i Norge sig uppehållande svenska arbetare; att Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående fattigvården af den 9 Juni 1871 och Kongl. förordningen af den 15 Februari 1855, angående behandlingen af frågor om ersättning för understöd, som i ett af de förenade rikena, Sverige och Norge, lemnas nödlidande personer från det andra, icke utjemna dessa så att säga internationela för-

hållanden, utan att erfarenheten ådagalagt, att föreskrifterna i samma förordningar lända till nackdel för de svenska gränsprovinserna, enär dessa i sista hand merendels nödgas betala hvad norsk kommun fordrar, utan att i de flesta fall vara i tillfälle sjelfve pröfva de ganska rundligt tilltagna krafanspråkens giltighet; att de personer, för hvilka så beskaffadt understöd måste utbetalas, ofta nog under en lång följd af år vistats i Norge och, sedan anledningen till det tillfälliga understödet upphört, fortfarande att der uppehålla sig, hvarigenom kommunen betages hvarje utväg att genom tillgodogörandet af deras arbetskraft erhålla någon ersättning; att, enligt motionärens åsigt, den rättsgrund, hvarpå lagar af åberopade beskaffenhet böra hvila, torde vara reciprocitetens, hvilken efter hans förmenande ej kan spåras i förberörda författningar, enär tiden för hemortsrätts vinnande i begge rikena ej är lika, emedan i Sverige sådan rätt förvärfvas sedan ett år förflutit efter inflyttning från en kommun till annan, hvaremot i Norge erfordras tre år; att svenska arbetare, för att i Norge vinna hemortsrätt, måste derstädes vistas sistnämnde långa tid, hvarunder omflyttningar från en till annan kommun motverka samma rätts erhållande; att icke sällan inträffar, att samma arbetare, som till Norge utvandrade med fulla arbetskrafter och vid god helsa, efter en längre följd af år vända tillbaka till sin hembygd, der de, efter att hafva uttömt sina bästa krafter i Norge, vanligen falla svensk fattigvård till last; och slutligen att stadgaudet i 51 § 2 mom. af förstaämnda Kongl. förordning, derom att, om någon oafbrutet under längre tid, dock minst fem år, vistats utom fattigvårdssambälle, hvarest han har hemortsrätt, och samhället måst vidkännas kostnad till följd af fattigvård, hemsändning eller begrafning, som erfordrats för honom sjelf eller för hans hustru eller minderåriga barn, de der jemväl under nämnda tid utom samhället oafbrutet vistats, endast under vissa vilkor kan vinna tillämpning, och att de personer, som detta moment afser, vanligen hemfalla under kategorien lösdrifvare, hvarföre det torde vara tvifvel underkastadt, huruvida understöd på grund af bemälda förordning kan meddelas svensk kommun, som får vidkännas kostnad för i Norge lemnad fattigvård åt svensk medborgare.

Utskottet vitsordar de af motionären omförmälda olägenheterna i fattigvårdshänseende för de gränsprovinser, som hafva större samfärdsel med Norge. Som det ej är möjligt för invånarne i samma provinser att förekomma derifrån skeende utvandringar, hvilka ofta leda till utgifter för fattigvården, finner Utskottet dessa omständigheter påkalla en rättelse, som afhjelper nämnda missförhållanden och på hela riket fördelar de kostnader, hvilka i förberörda hänseende nu uteslutande drabba enskilda kommuner.

Äfven önskvärdheten af en likformig lagstiftning i afseende på vilkoren för vinnande af hemortsrätt i de förenade rikena har vunnit Utskottets erkännande; men Utskottet anser sig likväl icke böra förorda någon framställning till regeringen härutinnan.

Vid sådant förhållande får Utskottet, med anledning af motionen, vördsamt tillstyrka:

att Riksdagen för sin del måtte besluta samt i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga sådana åtgärder att, derest icke norsk kommun blifvit ålagd att bestrida de kostnader i fattigvårdshänseende, som möjligen uppkomma för svensk man eller qvinna, under den tid öfver ett år dess vistande i Norge egt rum, svenska staten då måtte ersätta de norska krafanspräken i detta afseende.

Stockholm den 22 Februari 1872.

På Utskottets vägnar:

G. af Schmidt.

Herr *Åstrand* vill hafva antecknadt, att han icke närvarit vid Utskottets förhandlingar angående detta betänkande.